N:o 2
1938

Uusi HUOMEN

»ÄLKÄÄ ANTAKO TULEN SAMMUA«

Uusi HUOMEN

ISÄNMAALLIS-KANSALLINEN NAISTEN LEHTI

Vastaava toimittaja: ELSA VUORJOKI
Toimitus: Helsinki Töölönk. 27. B. Puh. 45 336

Toimituskunta: HILJA RIIPINEN, päätoimittaja
ELNA HETEMÄKI, VIOLA KUISTIO
ANNA POHJANHEIMO, EEVI SOLANNE
Julkaisija: KUSTANNUS-OY. RASTI

Taloudenhoitaja: TYYNI LEISIO
Toimisto: Helsinki Museok. 42. A. Puh. 43459 Klo 10–14

N:o 2 30. 4. 1938

MARTTI RANTTILA: Äiti ja lapsi.

" — Sanoppas, lapseni, mun suven-ihanaiseni, sano: etkö tahtoisi täältä purjehtia rauhan ikisatamaan pois, koska vielä puhtaana väikkyy lapsuutesi valkea viiri? —"

ALEKSIS KIVI: Seitsemän veljestä.

Totuus on voittava

Poliittisella taistelulla ei ole siveellistä oikeutta, ellei siinä jyrkästi asennoiduta totuuden puolesta.

Marxilais-kommunistisella taholla on annettu seuraava toimintaohje: Valhe on paras ase poliittisessa toiminnassa. Sitä ohjetta jos mitään on noudatettu ja noudatetaan jatkuvasti eikä yksin kommunistisessa toiminnassa. Yritäpä seurata esim. meikäläistä marxilaista julkista sanaa, joka nimittää itseään sosialistiseksi. Katsopa, miten sillä taholla esitetään sanokaamme Saksan, Italian, Espanjan olot. Ja miten toisaalta Neuvosto-Venäjän. Entä omat sisäiset olomme, m.m. se taistelu, joka meillä jatkuu rajan pitämiseksi selvänä valkoisen ja punaisen välillä. Tahi vapaussodan aika. Jospa sinäkin, jonka mielestä isänmaallinen väki turhanpäiten kiihkoilee ja häiritsee näitä tämän hetken "eheytymisprosesseja", jospa sinä joskus vaivautuisit ottamaan selkoa, miten sen hallituksen pää-äänenkannattaja asennoituu asioihin, jonka "eheyttämispolitiikasta" sinä iloitset. Et totta totisesti löydä kuin korkeintaan puolen totuutta, useimmiten on valhe sataprosenttinen.

Vasemmisto- ja kansanrintamalehdistöstä saa jatkuvasti lukea, että Italia ja Saksa ovat vararikon partaalla, että Itävaltaan on kohdistettu raaka, ennenkuulumaton väkivalta, vaikka totuus on se, että noissa maissa on valtava kansallinen herääminen, nousu, rakentaminen ja että Itävallan yhtyminen Saksaan on ainutlaatuinen riemujuhla, mitä historia yleensä tuntee. Espanjasta on vasen-kansanrintamalehdistö levittänyt punaisten voittoa ja kansallisten hirmutöitä, vaikka totuus on juuri päinvastoin: Franco pelastaa voitokkaasti marxilaiseen hirmuvaltaan näännytetyn Espanjan. Pitkissä artikkeleissa ja pääkirjoituksissa kuvailee hallituksen sosialistinen päälehti Neuvosto-Venäjän suuruutta, mahtavuutta, rakennustyötä, taidetta ja jos mitä ihmeellisyyttä, joita näkemään näinäkin aikoina lehdessä on houkuteltu Suomen työmiehiä. Vaikka tiedetään, että kauhistuttava terrori, verilöylyt ja kaaos paisuvat päivä päivältä tuossa marxilaisesti hallitussa maassa.

Sisäpoliittisessa taistelussa on valhe, vääristely, puolitotuus, kieromaalaus käytetyin ase kansanrintaman palveluksessa. Onkohan mitään rikosta enää, josta vasemmiston ja n.s. kulttuuriliberaalinen lehdistö ei olisi syyttänyt tahi ilkeämielisesti vihjannut niitä henkilöitä, jotka taistelevat kansallisen heräämisen puolesta. Luonnollisesti syytteet ja vihjailut ovat niin ovelia, että niistä tiukan tullen vetäydytään jonkun uuden valheen taakse. Tällaisella tökeröllä herjauksella, jolla koetetaan häväistä kaikki isänmaan asian puolesta valtiollisessa elämässä taistelevat, sellaisella kulttuurilla ruokkii marxilaislehdistön kanssa kilpaa kulttuuriliberaalinen lehdistö lukijakuntaansa. Ja tämänkaltaisia kulttuuriäänenkannattajia toimittavat vielä yliopiston opettajat ja ministerien sihteerit. Voi aikoja, voi tapoja!

Eihän kenenkään täysjärkisen ihmisen päähän kuitenkaan saada istutetuksi sellaista valhetta, että isänmaan puolesta taistelu on rikollista ja kansan herättäjät pahantekijöitä.

Mutta — lahoava puoluejärjestelmä paljastaa jo itse ne oireet, jotka sen johtavat romahdukseen. Valhe on tänä päivänä välttämätön hätäase niillä, jotka yrittävät pitää pystyssä rappioitunutta puoluejakoista rakennelmaa. Mutta aika lähestyy, jolloin se särkyy omaan valheeseensa.

Suomen kansa on liian nuori, liian elinvoimainen, kansamme vaisto liian terve, että se kovin kauan tyytyisi politiikassakaan valheella sekoitettuun ravintoon. Ja toisaalta — totuus on niin ihmeellinen voima, että se murtautuu omalla painollaan lävitse. Totuuden voitto voi tullakin juuri silloin, kun valheella luullaan muuratun itselleen ylipääsemätön rakennelma.

On tullut muualla. Tulee meilläkin.

Heija Rühming

„Äitien käsissä on kansan tulevaisuus."

Tuskinpa missään voi löytää suurempaa marttyyriutta, omien tuskien väheksymistä ja viimeiseen saakka vain toisten ajattelemista kuin saloseudun köyhän mökinvaimon lahjoittaesssa elämää lapsilleen. Käytän erään vanhan maalaiskätilön sanoja hänen kuvatessaan tällaista tapausta: "Hän ei ole koskaan tottunut itselleen mitään saamaan, aina vaan antamaan, ja siksi hänestä avun pyytäminen itselleen tuntuu miltei rikokselta. — — Nur kumatta hän on raskauden kuorman kantanut, silloinkin antaen kaikkensa kodilleen, ja synnytyshetkelläänkään hän tuskin on uskaltanut pyytää luotettavaa apua pelosta, että luultaisiin hänen itseään ajattelevan, kun hän kuitenkin ajattelee ainostaan niitä, joille hän koko elämänsä uhraa hyvin tietäen, ettei köyhän äidin paikkaa kukaan äidin tavalla täytä." — Ja ympäristön mielipide, aviomiehestä alkaen, onkin vain: "Vaivata nyt hevosta ja miestä kätilöä hakemaan . . . Eiköpä tuo selvinne . . ."

Totta on, että tämä kuvaus on muutamien vuosikymmenien takaa. Mutta ei tarvitse mennä vuosissa kauas taapäin. Yhä vielä moni salomökin äiti kärsii yksin luomistuskansa — usein päättyen onnellisesti, mutta yhtä usein — onnettomasti. Tarvitsee vain viitata tilastoon, jonka mukaan vieläkin maassamme vuosittain kuolee jokaista vuoden päivää kohti yksi äiti synnytykseen. Useimmissa tapauksissa johtuu se puutteellisesta avusta synnytyshetkellä.

Yhteiskunnan huoltotoiminta on tässäkin suhteessa tavattomasti kehittynyt. Mutta suurella ilolla otettiin naisten keskuudessa vastaan uutinen, että valtiovalta oli tahtonut antaa tunnustuksensa naiselle äitinä, kun nimittäin eduskunta 24. 9. 1937 hyväksyi lain äitiysavustuksesta.

Tästä laista, jota tämän vuoden alusta alkaen on käytännössä toteutettu, on paljon puhuttu ja kirjoitettu, joten se lienee pääpiirtein tuttu. Sehän merkitsee pientä synnytysavustusta köyhimmille äideille. Sanon pientä, sillä lasta kohti myönnettävä määrä on vain 450 mk., mikä annetaan joko rahana tai vaateavustuksena vastasyntyneelle, myöskin osaksi molempina. Mutta se riittää kuitenkin edes korvaamaan sairaalamaksun normaalitapauksissa ja suo syrjäisten seutujen äideille tilaisuuden päästä tällöin lähimpään sairasmajaan kotimökin epäterveellisen ahtaista oloista. Onnellisena kirjoitti m.m. eräs terveyssisar Lapista, miten hauska oli, kun vihdoinkin oli tilaisuus tämän avustuksen turvin tehdä itse äitien hyväksi jotain. Suuri elämys esim. oli ollut köyhälle lappalaisäidille päästä pienokaisineen oikein hevoskyydillä palaamaan kotiin viemisenä oivalliset kapiot vastasyntyneelle.

Tämä laki on tarkoitettu äideistä kovaosaisimpien hyväksi. Siksi siinä on rajoitus, että avustusta myönnetään vain sellaisille äideille, joiden omat tai aviomiehen verotettavat vuositulot kohoavat korkeintaan 8000:een, kalleimmilla paikkakunnilla 10000 markkaan. Kaupunkilaisperheet joutuvat tällöin epäedullisempaan asemaan, sillä harva perhe, etenkin suurempi, tulee toimeen 8—9000 markan vuosituloilla ilman mitään luontaisetuja, siis 650—750 markalla kuukaudessa.

Sillä lakia laadittaessa on unohdettu eräs tärkeä puoli: ei ole ollenkaan tulorajaa määrättäessä otettu huomioon perheen suuruutta. Nythän esim. 10-lapsisen perheen äiti jää saamatta avustusta, jos hänen miehellään sattuu olemaan 11000 markan vuositulot, mutta toinen äiti, jolle lapsi on ensimmäinen, saa sen, kun tulot pysähtyvät juuri 10000 markkaan. Ei tarvitse kysyä, kumpi näistä äideistä avustuksen kipeämmin olisi tarvinnut. — Tapasin äskettäin erään työläisäidin, joka sai yhdeksännen lapsensa ja vähän katkerana totesi, että hänen anomuksensa oli hylätty, koska tulot ylittivät hieman sallitun rajan. Kuitenkin äiti parka koettaa siivoustyöllä ansaita sivutuloja, kun miehen ansiot eivät riitä 11 suuta varten.

Raamatun naiset ja ISÄNMAA

Saara

Israelin ensimmäisen patriarkan, suuren uskonsankarin, Abrahamin, vaimo jää miltei kokonaan miehensä varjoon. Ja myöntää täytyy, ettei se kuva, jonka saamme hänestä Raamatun kertomusten perusteella, ainakaan ensi näkemältä ole erikoisen miellyttävä. Mutta yhtäkaikki hän herättää meissä mielenkiintoa ja tarkemmin tutustuessamme hänen elämänvaiheisiinsa, myöskin myötätuntoa. Ensimmäinen maininta Saarasta kertoo: "Niin otti Abraham emäntänsä Saaran sekä veljensäpojan Lootin ja läksi matkustamaan Kaanaan maalle". Siis irti kodista, irti isänmaasta, pois kauas rakkaitten omaisten piiristä. Emme tiedä, millä mielellä Abrahamin vaimo seurasi miestään tuolla pitkällä, varmasti vaivalloisella matkalla kohti tuntemattomia kohtaloita vieraassa maassa, mutta voimme aavistella, että kaipaus kaikkeen taaksejätettyyn ja pelko kaikkea uutta, tietymätöntä ajatellessa usein raastoi hänen mieltään matkan hitaasti edetessä kuumilla hiekka-aavikoilla. Tokko hän jaksoi, kuten hänen hurskas puolisonsa, iloisella uskon luottamuksella tähyillä luvatun maan rantoja!

Ja sitten, heidän päästyään perille, alkoi tuo monivuotinen vaellus "maata pitkin ja poikin", joilla sanoin Raamattu sattuvasti kuvailee Abrahamin ja Saaran levotonta paimentolaiselämää monine vaaroineen ja pettymyksineen. Ja kaiken tämän kestäessä tuo alati kalvava ajatus: miksi, miksi, ei isäimme Jumala suo minulle lasta, poikaa, joka takaisi Abrahamin suvun jatkumisen ja tekisi mahdolliseksi Jumalan monta kertaa uudistetun lupauksen täyttymisen: "tämän maan annan minä sinulle ja sinun siemenellesi ijäiseksi omaisuudeksi". Monasti pitkän odotuksen aikana pantiin Abrahaminkin luja usko ankaralle koetukselle tässä asiassa. Josko sitten Saaran! Muistamme, että hän epäuskoisesti nauraen kieltäytyy uskomasta Herran selviä lupauksen sanoja, kun Herra vierailee hänen kodissaan, mutta Saaran katkeroitunut sokea sydän estää häntä tuntemasta tätä ylhäistä vierasta.

Ja kun suloinen lupauksen lapsi sitten vihdoinkin lepää hänen vanhoilla vapisevilla käsivarsillaan, silloin hän puolisoineen, pyhän kirjan sanojen mukaan, "asuu muukalaisena filistealaisten maassa". Tuo jo rakkaaksi käynyt koti Mamren viileissä tammilehdoissa oli siis täytynyt jättää ja jälleen siirtyä vieraisiin oloihin, ventovieraisiin, vieläpä vihamielisten ihmisten keskelle. Miksi? Ehkäpä vain siksi, ettei Saaralle, ruhtinattarelle, sen enempää kuin muillekaan kuolevaisille, voitu suoda täydellisen onnen nautintaa. Sillä muukalaisuudesta huolimatta se kai jo oli ruvennut lähentelemään täydellisyyttä, koskapa Jumalan täytyi muistuttaa puolisoita korkeimmasta omistusoikeudestaan heidän onneensa, heidän myöhäissyntyiseen lapseensa, josta uhkasi tulla heidän epäjumalansa.

Abrahamin ja Saaran elämässä on meillä jokaisella kuva vaelluksestamme täällä maailmassa, muukalaisuutemme maassa. Sen isänmaan, joka kangastaa meille lopullisena lupauksen maana, "ijäisenä omaisuutena" vaellusvuosien päätyttyä, sen saavutamme ainoastaan täydellisellä kuuliaisuudella Jumalan käskyille, kuuliaisuudella silloinkin kun käsky kuuluu: "lähde maaltasi ja isäsi huoneesta" tai "ota ainoa poikasi, jota rakastat, ja uhraa hänet."

Elsa Koskimies.

Jäämme odottamaan pikaista lisäystä lakiin tässä suhteessa. Suuren perheen äidit ennen muita kaipaavat tukea yhteiskunnan taholta. Kansan terve kehitys edellyttää sitä.

Äitiysavustuslaki on, kuten sanottu, tunnustus äitiyden merkitykselle kansakunnan tulevaisuuden luomisessa. Tämä tunnustus ei suinkaan ollut liian aikaisin annettu — sama vastaava laki esim. Yhdysvalloissa on juuri täyttänyt 25 vuotta.

Mutta ei riitä, että yhteiskunta ymmärtää velvollisuutensa äitejä kohtaan. Näiden on myös puolestaan tunnettava, että heidän käsissään todella on kansan tulevaisuus.

Tämä tunne antaa vakavaa vastuunalaisuutta, mutta myöskin jokaista äitiä kohottavaa tietoisuutta omasta tehtävästään, ei vain yksilönä, vaan kansansa jäsenenä. Elämän antajana ja pienokaisensa vaalijana hän luo kansansa tulevaisuutta!

E. V.

S a i m a H a r m a j a, nuori lahjakas runoilija, kuoli vuosi sitten 21. 4. 1937 vain 24-vuotiaana. Tulevan toukokuun 8 päivänä, hänen syntymäpäivänään, paljastetaan Helsingin vanhalla hautausmaalla hänen hautapatsaansa. Allaolevan, ennen julkaisemattoman runon, jonka nyt tämän tapauksen muistoksi julkaisemme, on runoilija kirjoittanut kesäkuussa 1927, siis vain 14 vuoden vanhana. Runosta ilmenee 14-vuotiaalle harvinainen kypsyys. Niiden, joilla on lyhyt työpäivä, täytyy kypsyä varhain.

Irti maasta!

Irti maasta,
irti aineesta!
Hengen luokse
Hengen lapsena!

Henki yksin
ikuisesti on.
Aine vaipuu
kerran kuolohon.

Kahta Herraa
et voi palvella.
Toista lemmit,
toista vihaat sa.

Sinuun tahdon,
Henki, liittyä
niinkuin tuleen
pieni kipinä.

Irti maasta,
irti aineesta!
Hengen luokse
Hengen lapsena!

Saima Harmaja

TÖÖLÖN LINNASTA *ja vähän ulkopuoleltakin*

Töölön linna on komea ja kallis talo Etu-Töölön parhaalla kohdalla. Hallitsee pääkaupunkia siten, että siellä istuvalle kahdellesadalle kuninkaalle ja kuningattarelle avautuu jotenkin yhtä avara näköala kuin minkä pienen maan hallituspalatsista ikään.

Sanotaan se rakennetun myöskin vapauden muistomerkiksi. Eihän muuta varsinaista muistomerkkiä vielä olekaan saatu Helsinkiin tähän mennessä. Ja nyt — niin — tämmöiset asiat ovat nyt epävarmoja. Hallituksen pääsanomahan moittii "pakoitteeksi" jo sitä, että joillakin paikkakunnilla on pantu siniristilippu kunnallistalon tankoon vapautumisen 20-vuotisjuhlana!

IKL on tehnyt viime syksynä anomuksen, että vapautemme uhreina 1918 surmattujen kansanedustajien Antti Mikkolan ja Ernst Saaren muistoksi kiinnitettäisiin muistotaulu Töölön linnan seinälle. Anomus kuuluu lähetetyn — paperikoriin. Niin punaiselta puhaltaa Töölön linnassa.

Asiat määrää nyt "kansanrintama" ja koetetaan pönkittää "kansanvaltaa". Peljätään, että "fascismi" on uhkaamassa. Kansanvallalla tarkoitetaan puoluevaltaa.

Kansanrintama-aate on syntynyt v. 1935 Moskovassa. Sanotaan Stalinin äkämystyneen kominternilleen, kun maailmanvallankumouksesta ei ollut tullut valmista. Huonot konstit, päättelivät bolshevikit. Hätä keksi paremman: Maailmanvallankumous takataskuun — hetkeksi — ettei porvari näe. Tehtävä kansanrintama hallitushaluisen porvarin kanssa ja puhuttava kansanvallasta, niin eiköhän luista!

Kansanrintama on jo synnytetty yhdessä ja toisessa maassa. — Keskusporvari ja vasemmistolainen johtavat asioita. Sillä tavalla keskustalaista noin hissunkissun pääsee komentelemaan sosialisti ja sitten sosialistia kommunisti. Seuraus esim. Espanjassa oli sisällissota.

Meillä on aina seurattu ulkolaisia esikuvia. Kuinka siis olisi jääty ilman kansanrintamaa! Töölön linnassa se näkyy yhä läheisempänä vasemmiston ja keskustan veljeytymisenä. Keskustapuolueet kilvoittelevat vakuuttamaan kansalle: Punainen toveri on muuttunut! — Punainen toveri selittää vaalikansalleen, että nyt tilapäisesti on pantu ohjelmakirja takataskuun, mutta että lujasti pysytään Marxin kansainvälisessä luokkaopissa. Jompikumpi rintamapuoli siis ei puhu totta. Nähtävästi keskustaa jymäytetään aikatavalla. Ja olisi jo loppuun jymäytetty, jos ei olisi "fascisteja", kiusankappaleita, jotka tarttuvat joka asiaan ja paljastavat rintaman tarkoitukset.

Töölön linnassa on nykyisin ollut tärkeitä kysymyksiä. Kun kansalliset valtakunnat ovat kohonneet Euroopan valtatekijöiksi, valtakunnat, joissa puolueet on lakkautettu, niin on tullut ankara ulkopoliittinen hätä sisäpoliittisen lisäksi vallankin vasemmistolle. Kansanvalta on joutunut vaaraan. Ja siihen, mihin bolshevismin uhka 20 vuonna ei ole saanut pakoitetuksi, koska vasemmiston mielestä on kuuluttu "samaan sivistysmaailmaan", siihen pakottaa nyt nähtävästi vasemistonkin kansallishengen voitto Euroopassa — nim. maanpuolustuksen järjestämiseen. Huoli kansanvallasta pakottaa marxilaiset tekemään kuperkeikan! Ainoa este on vielä se, että porvarillinen ideologia pitäisi muuttaa. Isänmaan puolustaminen ei sovi marxilaiselle. Pitää selvästi puhua kansanvallan puolustamisesta fascismia vastaan. Ja pitää kuulemma perkata pois fascistiset ainekset puolustusvoimista. Niin että eikö vain ole vallanpito muutakin kuin juhlaa frakissa ja kunniamerkeissä.

Nyt vielä sattuu suuri harmi. Tulee juuri 16 toukokuuta valkoisen armeijan voiton 20-vuotispäivä. Uuden ideologian mukaan se on kansanrintaman "tulikoe". Töölön linnasta pakataan kiireen vilkkaa matkalaukut ja jätetään muu esivalta kuin nalli kalliolle pitämään tulikoetta. Lehdissä vielä kerrotaan, että neljäkymmentätuhatta miestä on tulossa Helsinkiin. Ymmärtää sen, että monenlaiset konstit tarvitaan, jos mieli siitä kunnialla selviytyä.

Ja — j o s se menee kansanrintaman piirustusten mukaisesti joka suhteessa, sitten ei kuulu olevan enää hätää. Marxilaiset ja internationaalit saavat hykertää sitten käsiänsä. Ja keskustakin kuuluu hetken vielä siitä ilosta saavan olla vallassa mukana.

Selvänäkijä.

Ansioituneita naisia:

Papinemäntä, rovastinna Kristiina Sofia Simelius, o.s. Snellman, Kiuruvedeltä, on pitkän elämänsä varrella — täyttää joulukuussa 76 vuotta — ehtinyt jakaa äidillistä huolenpitoaan paitsi neljälle lapselleen myöskin kymmenien vuosien aikana kolmen eri seurakunnan jäsenille ja heidän ohellaan jokaiselle pappilan portin sisäpuolelle astuneelle, köyhälle ja rikkaalle samalla anteliaisuudella. Tämän äidin sielun suuruus ja rakkauden mittaamattomuus on kuvastunut erikoisesti siinä esimerkillisessä miehuullisuudessa, jolla hän on jokaista horjuvaa ja masentunutta tukenut, nostanut ja nähnyt valoa silloinkin, kun on hämärää. Lähestyvän äitien päivän johdosta yhdistämme hänen persoonansa kunnioitukseen kaikki ne kiitolliset ajatukset, jotka haluamme kohdistaa jokaiselle jumalanpelon ja isänmaanrakkauden — heimoasiankin siihen sulkien — suurta käskyä noudattavalle äidille.

Me maalaisemännät

olemme aina niin kiinni arkiaskareissamme, että ulkomaailmassa ja ulkopuolella kodin tapahtuva on meille vierasta! — Sen verran sentään pidämme "silmämme auki", että käymme äänestämässä, kun on äänestämisen aika. — Jonain päivänä havahdumme, kun poikamme rientävät suojeluskuntaharjoituksiin ja isäntäkin nostaa kiväärin olalleen ja lähtee. Silloin me havahdumme huomaamaan, että isänmaakin vaatii osansa.

Meitä on monta tällaista! — Onneksi on sellaisiakin emäntiä, jotka tietävät eduskunnan äänestykset, lait ja asetukset ja tarkalleen, missä asti Francon joukot taistelevat. Heitä on kyllä paljon, mutta meitä myös. Meitä pienviljelijäin emäntiä, joilla on 4—6 lehmää, 10—40 hehtaaria maata, mies ja 6 lasta, eikä yhtään kotiapulaista, tai jos onkin, niin on yksi keskenkasvuinen tyttö, joka lapsia hiukan paimentaa.

Meillä on työtä aamuvarhaisesta iltamyöhään, ja yösydänkin menee pienintä hoivaillessa. Meillä on pelkkää arkea aina, sunnuntaikaan ei tuo lepoa. Yritämme ahertaa ahkerina, jotta talo pystyssä pysyisi, ja tunnemme työstämme suurta iloa, kun isäntä jonakin päivänä näyttää kauppakirjan, jolla hän on ostanut, tai olemme ostaneet Peräkorven suotilan. — Silloin me tunnemme, että työ on hyväksi ollut ja vaivannäkömme parhaaksemme koitunut.

Näin me elämme päivästä päivään ja vuodesta toiseen! Havahdumme vain hetkeksi, kun sattuu jotain, mikä vavahduttaa varmaan uomaansa patoutunutta elämämme arkista rataa. Lämpenemmekin, kun isäntä joskus ottaa meidät mukaansa johonkin isänmaalliseen juhlaan tai valistustilaisuuteen.

Kuitenkin tulisi toisin olla. Isänmaa vaatii osansa myös meiltä pieneläjiltä! — Meiltä pieneläjien emänniltä!

Pienviljelijän emäntä rinnan suurtilallisen emännän kanssa antoi tälle rakastetulle isänmaalle uhrinsa nurkumatta, kun hänen ainoisensa kannettiin isänmaan multiin. Pientilan vaimo on laulanut sankaritarut lastensa sieluihin aivan yhtä hyvin kuin nekin, jotka paljoa hallitsevat!

Nytkö sitten antaisimme "tulen sammua"? Hukuttaisimme arkiseen aherrukseemme kaiken sen, mikä ennen on elähyttänyt ja kirkastanut kodin naista. — Vaikka meillä on työtä aamusta iltaan, niin meidän täytyy jaksaa yli sen!

On niin helppoa rakastaa tätä pientä maapalasta, omaa kotoista peltoamme ja sitä maata, jonka palanen tämä kotikontu on. Lieneekö kenenkään tiellä niin paljon kauneutta kuin meidän, jotka maata viljelemme? Heinäkuinen kilo, aamukasteisessa niityssä kimmeltävät pisarat, nuokkuva täyteläinen tähkä, syksyn väririkkaus, talvinen, huurteinen metsä ja heräävä keväinen maa! — Tämä kauneus ympäröi meitä joka hetki omaa arkista työtämme tehdessämme, ja me kuljemme näkemättä sitä. — Täten jäämme osattomaksi siitäkin, mikä jo on ulottuvillamme. Työmme on siksi raskasta, että me uuvumme, ellemme osaa käyttää rikastuaksemme kaikkea tai edes osaa, mikä kohdallemme on annettu.

Uusi sukupolvi tulee jälkeemme, annammeko sen tuntea yksinäisen, näivettyneen ja pienen sielumme, joka ei ole kyennyt jättämään heille mitään?

Nykyaika on ristiriitainen ja kuohuva. Sen eri aalloissa kulkevat monet ja syvät vedet. Mutta ne eivät saa sivuuttaa meitäkään kylminä ja huomaamattomina. — Meidän täytyy herätä tuosta painavasta arjen aherruksen antamasta välinpitämättömyydestä ja tuoda oma osamme isänmaan rakentamisen suureen kokonaisuuteen.

Meillä on suuri tehtävä, kunhan sen vain tajuamme! Siinä, että kasvatamme omamme isänmaan omiksi, opetamme heidät rakastamaan tätä lunastettua isänmaata ja kunnioittamaan sen menneisyyttä! — Meidän on vaalittava osaltamme menneitten perinteitä ja siirrettävä ne tuleville.

Meillä on myös suuret vaikeudet edessämme, sillä vähävaraisen ja puutteessakin elävän kansanosan, johon mekin kuulumme, tielle tuodaan suuria vaikeuksia silloin kun taistellaan isänmaan puolesta!

Mutta me voitamme vastukset! — Yhteistyöhön isänmaan, oman elämämme, kotiemme onnen ja uskonnin puolesta!

"Älkää antako tulen sammua!"

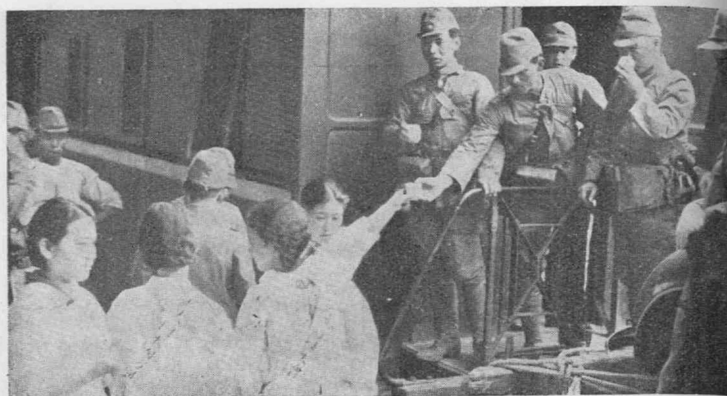
Maalaisemäntä.

JAPANI on ikivanha kulttuurivaltio, jota nykyinen keisarisuku on hallinnut 2,600 vuotta ja jonka omalaatuisuus perustuu sen eristyneisyyteen. Lähes neljännesvuosisadan, vuoteen 1868 saakka, ei kuolemanrangaistuksen uhalla kukaan ulkomaalainen saanut astua Japanin kamaralle eikä japanilainen sitä jättää.

90 vuotta sitten Japani ei tuntenut konetta eikä ruutia. 34 vuotta myöhemmin se löi maailman mahtavimman sotilasvaltion, tsaarivenäjän, ja 10 vuotta sen jälkeen, maailmansodan aikana, siitä kehittyi ensirivin teollisuusvaltio. Japani oli ostanut ensimmäiset kutomakoneensa Manchesterista, nyt Manchester ostaa kutomakoneita Japanista; ja Japani valtaa ylläköllä maailmanmarkkinoita hämmästyttävän halvoilla teollisuustuotteillaan. Se on viimeisten vuosikymmenien aikana liittänyt valvomiinsa alueisiin Formosan, Korean, Mantšukuon, Pohjois-Kiinan maakunnat, Sisä-Mongolian, Etelämeren Mariaanit, Karoliinit ja Seurasaaret sekä nyt valtaisia alueita Pohjois- ja Keski-Kiinaa, joten Japanin hallinnassa on tällä hetkellä yli 300 miljoonaa ihmistä eli yhtä paljon kuin Euroopassa, Balkania — ja tietysti Venäjää lukuunottamatta.

Kansakunnalla, joka muutamissa vuosikymmenissä kohoaa tuntemattomuuden hämärästä maailmanvallan huipulle, täytyy olla väkeviä naisia, voimakkaita äitejä.

Japani elää näinä aikoina merkillistä kehityksen kynnystä. Ennen rajoittui naisen toimiala yksinomaan kodin piiriin ja miehen melkein vain kodin ulkopuolelle. Nyt nainen on entistä enemmän kodin ulkopuolella ja mies kodissaan. Uusi kasvatusjärjestelmä on vienyt naisen kansakoulun, keskikoulun, lukion ja yliopiston tietä uudenlaiselle tasolle. Mutta kansallisesti jyrkäntietoinen Japani on tajunnut nopeasti naisen kodistaan vieraantumisen vaarat ja tarttunut aito japanilaisella arvelemattomuudella ja perusteellisuudella epäkohtaan kiinni. Sillä mitä on tuleva kansasta, jonka äidit eivät hoida kotejaan ja kasvata lapsiaan, mitä merkitsee kodin viihtyisyyden menetys miehelle, mitä kansantaloudelle kymmenien miljoonien kotien epätaloudellinen hoitaminen, mitä merkitsee koti kansakunnan suuruudelle ja kestokyvylle; yliopistosivistys on hyvä — mutta se ei saa hävittää naisesta sukan parsimisen

Isänmaallisen naisjärjestön jäsenet saattamassa sotaanlähtijöitä.

K. M. WALLENIUS:

Japanilaisen naisen

taitoa. Ja niin syntyivät n.s. nuorikko-koulut vastapainoksi liioitellulle ja epäkansalliselle yksipuoliselle koulusivistykselle. Näillä kouluilla on väkevästi kansallinen leima. Niissä opetetaan keiton, ompelun, terveydenhoidon, lastenkasvatuksen, taloudenhoidon, kirjanpidon ja vierasten kielten ohella japanilaista taiteeksi kehitettyä kaunokirjoitusta, postin ja lennättimen käyttöä, kirjeiden laatimista, kodin koristelua, keskustelutaitoa sekä vieraspitojen emännyyttä ja vieraana esiintymistä, soittoa ja ulkomaisen musiikin ymmärtämistä ynnä tanssia, joka Japanissa ei ole seuratanssia, vaan taiteellista tulkintatanssia, sekä lopuksi kaikessa siroa ja esteettisesti kypsää esiintymistä kotona, menoissa ja eri tilanteissa, jolloin useimmiten jokainen käden ja jalan liike sekä puvun laskostuminen on vuosisataisten perinteiden tarkoin määrittelemä.

Naisen siirryttyä kodin piiristä koulun tietä miehen rinnalle julkiseen elämään, siirtyivät myös hänen kansalliset velvollisuutensa avarammille urille. Syntyi kolme isänmaallista naisjärjestöä, joiden toiminta on samansuuntainen, keskinäisesti katsoen meillä lähinnä iklnaisiin, sotilaskotiliittoon ja lottiin verrattavia. Vielä on Joši Seinen-dan, nuorten naisten liitto, jossa tällä hetkellä on 1.557.516 jäsentä sekä 13.321.555 mk. peruspääoma, ja esikasvatuksena lisäksi 1.821.868 partiotyttöä. Japanin

Aamusiivous. Japanilainen koti on kiusallisuuteen saakka siisti. Huoneissa liikutaan sukkajaloin. Huonekaluja ei käytetä ajattelun häiriintymättömän keskityksen vuoksi.

Huolimatta siitä, että perhe useinkin asuu ja työskentelee japanilaisessa kaupassa, se on hämmästyttävän siisti. Koska lattiaa peittävät matot, on sisään tultava sukkasillaan.

peruspiirre on uhrimieli

„Joka antaa, se saa“, on hänen tunnuksensa

partioliike on tietenkin yksinomaan kansallinen ja sotilaallinen, ihanteena samuraihengen kasvattaminen ja isänmaallinen työ. Sen päämies olikin kenraali Nogi, Port Arturin valloittaja. joka yhdessä vaimonsa kanssa teki harakirin, itsemurhan leikkaamalla vatsansa auki, keisarin kuollessa seuratakseen häntä uuteen maailmaan.

Isänmaallisten naisjärjestöjen jäsenet kantavat kimononsa päällä valkoista viittaa sekä olkapään yli kulkevaa valkoista nauhaa, johon on mustalla kirjoitettu heidän velvoituksensa. Kaikkialla heitä näkyi rautatieasemilla ja satamissa saattamassa lipuin, lauluin ja lahjoin sotaan lähtijöitä sekä vastaanottamassa haavoittuneita ja kaatuneitten tuhkauurnia, tai sitten ruokkimassa ohimatkustavia sotilaita ja toimittamassa rintamamiehille suunnattomia määriä lahjapaketteja. Paljon on heitä myös, samoin kuin partiolaisia, komennettu Nankingin ja Pohjois-Kiinan rintamille suorittamaan rintamantakaista palvelusta. Näillä alueilla on myös etenevien armeijoiden jäljessä perustettu uusia naisosastoja, ja kaikkialla rintamamiehet antoivat innostuneen ja jakamattoman tunnustuksensa naistyön suurelle sekä käytännölliselle että psykologiselle merkitykselle.

Mutta työskentelipä japanilainen nainen kodissa tai sen ulkopuolella, ennen kaikkea hän on sotilaskansan tytär, joka tuntee raudanlujana ja väistymättömänä isänmaallisen velvoituksensa. Olen nähnyt tuhansien äitien, vaimojen ja sisarten saattavan poikiaan, miehiään ja veljiään heidän lähtiessään rintamalle, mutta ainoatakaan kyyneltä en ole nähnyt.

— Muista mitä olet velkaa Mantšukuossa kaatuneen isäsi hengelle, huutaa äiti.

— Älä kirjoita minulle, ettei mikään loitonna ajatustani velvollisuudestani, lausuu mies vakaasti vaimolleen.

— Otan lapsiesi kanssa sinut riemulla vastaan, kun palaat tuhka-uurnassa, vastaa vaimo kirkkain silmin, selässään ihmettelevä punaposkinen pallero.

— Kaadu kunnialla, kuiskaa sisar.

Luutnantti Inouyé 37:nnestä Osakan jalkaväkirykmentistä on komennettu rintamalle. Kun hän palaa esikunnasta kotiinsa lähdön edellisenä iltana, hän näkee nuoren vaimonsa kuolleena veressään, sekä löytää kirjeen, jossa vaimo kiittää miestään saamastaan harvinaisesta onnesta ja kuvaa rajatonta riemuaan sen johdosta, että hänen miehensä saa tilaisuuden kaatua maansa puolesta, sekä ilmoittaa riistävänsä henkensä senvuoksi, ettei mikään enää sitoisi hänen miestään kotimaahan, ja ilmoittaa lopuksi odottavansa häntä valmiina toisessa maailmassa.

Ken voi vastustaa armeijaa, jonka sotilaiden äidit, vaimot ja sisaret ovat sankarinaisia?

Ajatuksia ajan tapauksista

Ihailenko Hitleriä? Onko sellainen yleensä mahdollista meidän maassamme? Ja jos on, niin uskaltaako sen yleensä tunnustaa.

Olen kuitenkin näin ennenkuulumattoman rohkea. Vieläpä tunnen suorastaan velvoitusta siihen, jotta ei meiltä totuus unohtuisi tätä "diktaattoria" arvosteltaessa. "Führerinä" hän luonnollisesti kuuluu vain Saksan kansalle, joka siinä mielessä hänelle ylenmäärin ihailuaan ja alttiuttaan osoittaa. Mutta yleismaailmallisena nerona, suurena aikalaisena, Euroopan pelastajana bolshevismista, kuuluu hän meille kaikille. Tässä ominaisuudessa voimme me tuntea häntä kohtaan kiitolli suutta ja ihailua. Näin tulee hän meillekin läheiseksi yli kansallisuus- ja valtakuntarajojen. Hänen ansiostaan voimme jälleen katsella luottavaisesti kotiemme tulevaisuuteen.

Mitä tämä meille itse kullekin voi omalla kohdallamme merkitä, koetan seuraavassa kuvata kertomalla muutamia pieniä mutta vakavia vaiheita omasta elämästäni. Ehkäpä näiden aikojen vaikutelmat vuorostaan kirkastavat meille tämän ajan tapahtumat oikeassa merkityksessään. — Siinä mielessä siirtykäämme ajassa taaksepäin noin 14 vuotta.

On jouluaatto. Sitä vietetään Suomen tuhansissa kodeissa isiltä perityin tavoin ja tottumuksin. Olen nuori vaimo. Minullakin on oma pieni koti. Mieheni on Suomen armeijan luutnantti. Hän palvelee eräässä jalkaväkirykmentissä aliupseerikoulun johtajana. Rykmenttikin viettää jouluaattoa. Sinnekin on siirretty ikivanhat kotoiset joulutavat. Joulukuuset ovat kaikissa komppanioissa, syödään yhteinen jouluillallinen, on ohjelmaa, vieläpä joulupukkikin. Monet upseerit vievät perheensä mukanaan näihin tilaisuuksiin, jotta perhejuhlan tunnusta ei puuttuisi mitään. Kerrankin tahdotaan saada elävästi ja havainnollisesti tuntea kansaperheen olemassaolo.

Mieheni on ottanut minut mukaansa aliupseerikoulun jouluiltaan. Mieliala tilaisuudessa on harras ja kohottava. Jo käydään käsiksi jouluillalliseen. Jouluherkut kannetaan höyryävinä pitkille pöydille. Silloin sattuu korvaani käheä kuiskaus: "Konekiväärit ovat panostettuina paikoillaan, luotettavimmat miehet vastaavat niistä, minä hetkenä hyvänsä voi tulla käsky lähteä kaupungille". Se oli koulun vääpeli, joka näin kuiskasi mieheni korvaan. Kuulin joka sanan. Sydämeni pysähtyi, henkeäni salpasi. Äärimmäisin ponnistuksin sain itseni rauhoitettua sen verran, ettei kukaan huomannut mitään, ja kysyttyä: "Mistä nyt on kysymys?" Vastaukseksi sain: "Pelätään Viron tapahtumien uusiintumista meillä." — Tähän loppui minun jouluiloni ja -rauhani sinä jouluaattona ja sen mainingit tuntuivat vielä vuosia jälkeenpäin. Vasta vuodesta 1930 olen voinut lapsuuden aikaiseen rikkomattomaan joulutunnelmaan palata.

Mitä oli sitten tapahtunut Virossa, minkä uusiintumisen pelko näin mieltäni järkytti? Siellä oli vuonna 1924 syksyllä, muistaakseni marraskuussa, ollut kommunistikapina. Se oli kukistettu heti alkuunsa. Mutta nyt oli siis syytä pelätä meillä samanlaista yritystä. Muistuivat mieleen hurjistuneiden venäläisten matruusien upseerimurhat vallankumouksen aikana Helsingissä ja Viipurissa. Nousi mielikuva: tällaista tulee siis nyt tapahtumaan meilläkin. Veljessodan kamala haamu kohosi jälleen uhkaavana kansamme ylle.

Joulu meni kuitenkin ilman, että uhkaukset ja määräykset maailmanvallankumouksen aloittamiseksi olisivat johtaneet näkyväiseen tekoon. Ja vuodet kuluivat. Mutta vuoteen 1930 mennessä tuskin lienee ainuttakaan suurta juhlaa tai paraatia maassamme vietetty ilman näitä hirvittäviä uhkauksia, jotka lentolehtisten muodossa levisivät varuskunnissa aiheuttaen milloin suurempaa, milloin pienempää levottomuutta. Aina täytyi olla hälytettynä pahimman varalle. Muistanpa eräänkin paraatin Helsingissä toukokuun 16 p:nä, mihin olimme saapuneet lippukomppanian mukana eräästä maaseutukaupungista, jolloin kaiken varalle jaettiin taskuaseita ammuksineen upseereille. Vielä niin myöhään kuin elokuussa v. 1929 pelättiin aivan vakavasti kommunistien

yrittävän vallankaappausta "punaisena päivänä". Tälle pelolle oli omiansa antamaan tukea ryssän laivaston samanaikainen liikehtiminen Harmajan edustalla. Silloin oli kotimme yhteisessä upseerien asuintalossa Helsingissä. Ja miten jännittävä yö siellä vietettiin silloin, tietävät vain ne, jotka senkin kokivat. Tuhansissa Suomen kodeissa nukuttiin silloin rauhallinen yö. Vain siellä valvottiin, missä kannetaan asetta rauhan säilyttämiseksi. Ja mikä on nukkuessa kun vartijat valvovat!

Vain harvoilla siviili-ihmisillä lienee kuluneina itsenäisyytemme vuosina ollut aavistustakaan siitä punaisen vaaran todellisuudesta, mikä oli niin läheistä upseereille ja heidän perheilleen. Ja että tämä ei ole ollut pelkkää mielikuvitusta, siitä puhuu omaa järkyttävää kieltään eversti Asplundin myrkytystapaus Lapualla. Muistan omasta kohdastani, miten suuren hyvän uskon vallassa olin tuohon kertomaani jouluiltaan saakka. Oma sydämeni oli itkenyt verta kansalaissodan kauhujen keskellä, mutta kun tuo hirveä aika oli ohi, oli mieleni altis sovintoon ja unohdukseen. Tuntui sentään niin helpolta antaa anteeksi omille veljilleen, jotka toki olivat saaneet rikoksensa niin raskaasti sovittaa. Kun oma mieli oli tällainen, niin kuvitteli, että toisellakin puolella olisi samoin. Uskoi katumiseen ja parannukseen ja jäi odottamaan ajan parantavaa voimaa. Mutta miten kävi? Sikäli, kuin arvet paranivat, nousi viha ja kostonhalu.

Samoihin aikoihin vietti punaisuus riemukulkuaan maailmassa. Joka päivä kertoivat sanomalehdet tämän aatteen uusista voitoista. Maa toisensa jälkeen sortui punaisuuden valtaan. Toistaiseksi olimme ainoa maa, joka oli pystynyt ajoissa itsestään punaisen pedon kynnet irroittamaan. Mutta mitä se merkitsi maailman kansojen keskellä. Tulevaisuus tuntui toivottomalta. Moni varmasti ajatteli: rimpuillaan tässä nyt aikamme vastaan, kun näin on käynyt, että yksin olemme tälle puolelle joutuneet, punaiset tässä kuitenkin lopulta voittavat. Saksan asema tuntui kohtalokkaimmalta. Siellä häilyi Euroopan kohtalo pitkät ajat vaakalaudalla. Kumpi oli voittava: kansallinen ajatus vaiko bolshevismi. Tämä oli toki ratkaisuna sellainen, että se tuntuisi maailmassa.

Näihin aikoihin sattui meillä Lapuan nousu, talonpoikaismarssi. Se antoi meille rohkeutta uskoa jälleen oman maamme tervehtymiseen. Ja kuin puhdistavan ukonilman tavoin se edes hetkeksi puhdisti kansallisen ilmapiirin täällä meillä. Henkilökohtaisesti tunsin sen uudistavan voiman itsessäni siten, että sain jälleen takaisin uskon oman kansani siveelliseen ryhtiin. Pelko oli mielestäni kuin pois pyyhkäisty. Kannatti jälleen elää ja uskoa tulevaisuuteen.

— Mutta maailman tilanne ei vielä silloin näyttänyt valoisammalta. Se ei ollut omiansa rohkaisemaan. Miltei päinvastoin. Sekasorto vain lisääntyi kaikkialla. Vain Italian fascismi muodosti linnakkeen punaisessa merenkäynnissä. Mutta Italia oli kovin etäällä Suomesta.

Silloin tuli Hitler. Salaman tavoin kirkasti hän maailmalle uuden maailmankatsomuksen. Sanon uuden, sillä useimmille se oli uutta. Meille ei. Kansan ja kansojen oli noustava sisäistä vihollista, bolshevismia vastaan avoimeen taisteluun. Vanhan ja rakoilevan maan päälle oli luotava uusi ja parempi maailma. Hitlerin kehoitusta kuuli hänen oma kansansa. Se heitti mielestään marxilaisen luokkataisteluopin ja lähti kulkemaan yksimielisenä kansana uutta ja parempaa tietä tulevaisuutta kohti.

Nyt ovat Euroopan kasvot toiset kuin 14 vuotta sitten. Kansa toisensa jälkeen puhdistautuu punaisesta harhaopista ja lähtee seuraamaan isänmaallisia ja kansallisia tunnuksia. Jokaisella kansalla on omat piirteensä, niinpä tässäkin, mutta kaikilla on yhteistä usko oman kansansa tulevaisuuteen. Tämä usko ilmenee voimakkaimmin nykyhetken rakentavassa työssä, minkä juuret ovat syvällä menneisyydessä, ikuisuuden alkulähteillä. Ja uskonnonkaan kohtalosta Euroopassa ei tarvitse olla huolissaan, sillä vain materialismi, kaiken pyhän kielteisyys, voi maailmasta tuhota uskonnon, ihmisen ikuisen kaipuun Jumalan luo.

Jälleen on helppoa elää. Elämää säilyttävät voimat voittavat. Jumalalle kiitos! Punainen peikko ei olekaan ylivoimainen voittaa. Kaikki kansat sen kerran voittavat. Meidänkin kansamme. Lopullisesti. On vain löydettävä oikea ase sitä vastaan, ase, mikä kaivaa pedolta juuret. Se onkin jo löydetty: rehellisyys ja oikeamielisyys. — Tämän on todistanut Saksan kansan johdattaja, Adolf Hitler, maailmalle. Kuinka en sitten ihailisi häntä?

V. K.

„MUONAMIES, jonka vaimo hoitaa karjan“

Näin ilmoitetaan sanomalehtien sekä paikanhakijain että työnantajien palstalla tuhka tiheään. Molemmin puolin näyttää olevan halua tällaiseen koko perheen työskentelyyn. Onhan sillä paljon hyviä puoliakin: perhe saa suuremmat tulot, työnantaja pääsee vähemmillä asunnoilla, työ on joustavaa j.n.e.

Mutta on toisiakin puolia. Tässä muutamia havaintoja niistä.

On luonnollista, että terve ja työkykyinen vaimo *haluaa* osallistua ansiotyöhön. Muta, jos perheeseen kuuluu pieniä *lapsia,* on äidin säännöllinen poissaolo lasten kannalta sangen valitettavaa. Kaupunkilaisäidit voivat viedä lapsensa työhön mennessään lastenseimiin ja olla huolettomia heidän hoidostaan. Mutta karjanhoitajaäiti saa jättää klo 4—5 aikoina lapset isän hoitoon, jonka lähdettyä klo 7:ksi työhön he tavallisesti jäävät toinen toisensa huostaan. Navettatyön väliajoilla käy lasten hoito luonnollisesti puutteelliseksi.

Samoin kärsivät perheen *ruokatalous* ja *kodinhoito.* Joudutaan pakosta käyttämään paljon kuivaa ruokaa sekä ostamaan puolivalmiita ruoka-aineita turhan kalliilla. Jos vaimon karjataloustyö käsittäisi vain *osan* päivästä, esim. lypsyajat, se olisi paikallaan. Samoin, jos perheeseen kuuluu jo ruuanvalmistukseen pystyvä tytär, isoäiti tai muu *"kotimies",* tilanne ratkeaa helpommin. Muuten tuntuu siltä, että perheen ansiotulojen suureneminen vaimon työssä käynnin johdosta ja sen hyvinvointi eivät nouse samassa suhteessa.

Lapsettomien perheiden kohdalla asia ei ole läheskään niin pulmallinen, vaikka sillä tällöinkin on omat varjopuolensa. Jos sekä työnantaja että työntekijä voisivat tyytyä talonruokaiseen palkkaukseen, ei vaimon navetassa käynnistä olisi sanottavaa haittaa. Mutta ei ainakaan suurilla, tuskinpa huomattavammin muillakaan tiloilla siihen monestakaan syystä enää voida pyrkiä. Sensijaan tilojen ruokalat työläisille tai heidän omat ruokaosuuskuntansa helpoittavat asiaa melkoisesti.

Onko sitten välttämätöntä sekä vaimon että miehen pitää säännöllistä ansiotointa?

Maatalouden kannalta on ollut hyvä, että nykyisen kaupunkeihin vaelluksen aikana näitä karjanhoitajia on ollut saatavissa. Luonnollisesti maatilat eivät halua tällaista tilannetta pysyväksi, jos siitä koituu sen palveluksessa oleville perheille vahinkoa, ja jos ne saavat muutoin työvoiman tarpeensa tyydytetyksi. Kesän *tilapäistyöväen* tarvetta ajatellen olisi suorastaan edullista, että maataloustyömiesten vaimot *eivät olisi* vakinaisissa työpaikoissa, vaan olisivat vapaat tarvittaessa lähtemään ulkotöihin.

Työväen kanta on lähinnä ansio- ja elämismahdollisuuksista riippuvainen. Lukuisat virkamiesten rouvat suorittavat ansiotyötä, maalaistalojen emäntien työtaakka on usein raskaampi kuin isäntien, vaikka sen rahallista arvoa harvoin huomataan. Jos työläisperheeseen ei kuulu useita lapsia, ei sen kotitalouden hoitoa voida katsoa, esim. edellä mainittuihin verrattuna, koko päivän työksi, vaan voidaan emännältä hyvällä syyllä muutakin odottaa. Toivottavaa olisi, että tuo jälelle jääpä aika voitaisiin käyttää *kotona* ja ettei ansio siitä olisi perheelle suorastaan elinehto, vaan merkkinä vireästä hyvinvointiin pyrkimisestä.

Tällaisiin kotoisiin ansiotöihin voitanee laskea jo esim. tiedon ja taidon hankkiminen säästäväisen ruokatalouden pitoon ja vaatteiden ompelu, mutta ainakin selvästi vaatteiden raaka-aineiden valmistus, kuten pellavien ja villojen käsittely, pienen maatilkkusen huolellinen ja voimaperäinen viljely, että saataisiin ruoka-aineita ei rahalla, vaan huolenpidolla, ehkenpä sopivissa oloissa porsaan lihotus tai suorastaan lehmänpito. Kuinka paljon esiintyykään *silmien avautumattomuutta* näissä suhteissa!

Huolimatta tehdastyön yleistymisestä ja halpuudesta paikoin tarvitaan vielä pellava- ja villalangan kehrääjiä ja silloin tällöin kankaankutojia. Työt olisivat sopivia kotoisia ansiotöitä, mutta haluko vai taito puuttunee, kun niiden suorittajista usein tuntuu olevan puutetta. Tuloja lisäisivät luonnollisesti monet muut hyödylliset taidot, kuten ompelu ja neulonta, mutta niillähän on jo määrätyt rajoituksensa.

Tilapäistä ansiotyötä on kesäpuolella useimmilla paikkakunnilla runsaasti saatavissa. Keväällä siivous- ja puutarhatyöt, paikoin puutaimien istutuskin, kesällä juurikasvi-, heinä- ja elonkorjuutyöt, marjankeruut y.m.s. Maatilojen tilapäistyövoiman tarve on huomattava, ja *ainakin puolet,* ehken enemmänkin siitä *soveltuu naisille.* Jos muonamiesten vaimot ovat jo kiinnitetyt karjanhoitajiksi, käy tilapäistyöntekijäin puute aina suuremmaksi. Nykyiset verrattain korkeat palkat lienevät heitä houkutelleet paikkoihin, mikä on tosin nyt koitunut karjataloudelle onneksi.

Onhan ymmärrettävää, että tottuneet karjanhoitajat haluavat avioliittoon menonsa jälkeenkin jatkaa *ammattityötänsä,* ehkenpä järjestelyjen jälkeen perheelle hyväksikin. Mutta vähemmän ammattitaitoisen, siis myös pienempipalkkaisen, henkilön työ saattaa useimmissa tapauksissa tulla edullisimmaksi järkevän ja *huolellisen taloudenhoidon* ja *tilapäisen ansiotyön muodossa.* Tämä suunta saattaisi ajan mittaan tulla maatiloillekin edullisimmaksi, poikkeusoloja ja -tilanteita lukuunottamatta. Tällöinhän tilat voisivat suorittaa osan palkasta työmiehelle esim. kasvimaan vuokrana, laitumena, y.m.s. *korkeampana luontaisetuna,* tilapäistyöväen *saanti* olisi turvattu sekä olisi *miesten mieli* varmaan siististä tuvasta, lämpimän keittokupin äärestä lähdettyä vielä *työmaallakin vireä* ja *tyytyväinen* sekä *työhalu senmukainen.*

SIRPPI.

KIRJALLISUUTTA

Työläisen isänmaa.

OLAVI VEENKIVI: Köyhän lapsen isänmaa. Gummerus. Hinta 36:—, sid. 46:—.

Kevään 1918 muistot tulevat varmaankin olemaan jatkuva aiheitten lähde niin suomalaisille kaunokirjailijoille kuin sotahistorioitsijoillekin. Monta teosta on vapaussodastamme jo kirjoitettu, mutta ei liene epäilystäkään siitä, että sato tulevaisuudessa ei vähene vaan päinvastoin tulee yhä runsaammaksi — kaukaisempi perspektiivi suo suuremmat mahdollisuudet aiheen monipuoliseen käsittelyyn.

Tämän kevään runsaasta vapaussotakirjallisuudesta poimimme uuden nimen, joka on kuvannut koruttomin vedoin mutta vaikuttavasti isänmaata rakastavan, vapaussotaan nuorena poikana osaaottaneen mökkiläisen vaikeuksia ja taistelua leivästä marxilaisen työmaaterrorin loistovuosina ennen Lapuan liikettä.

Olavi Veenkiven "Köyhän lapsen isänmaa" on suositeltava kirja niin jokaiselle IKL:läiselle kuin vastustajillemmekin, sillä se totisesti antaa ajattelemisen aihetta. Se, joka ei ole joutunut punaisen terrorin kauhuja kokemaan, ei voi aavistaa, mitä vaikeuksia on työmiehellä, joka koettaa säilyttää puhtaana nuoruutensa isänmaallisuuden. Punaisten vaino kirjan päähenkilöä Aapoa kohtaan on säälimätön, se seuraa uhriaan, menipä tämä minne tahansa, se ei anna rauhaa, ennenkuin punainen jäsenkirja on taskussa. Ja tämä kaikki siitä riippumatta, tuoko asianomainen esiin isänmaallisuuttansa vai ei — riittää, että kerran on erehtynyt. Aapolla ja muilla hänen kaltaisillaan olisi sentään paljon helpompi elää, jos saisivat tukea n.s. porvarilliselta taholta. Mutta porvarien isänmaallisuus on niin usein kiinni mammonassa ja vallassa, niinkuin myös näihin käsiksi päässeen entisen marxilaisenkin, ei heiltä riitä yhteiskunnallista mieltä ja myötätuntoa huomaamaan vääryyttä ja tekemään oikeutta.

Olavi Veenkiven kynä juoksee kansanomaisen tasaisesti ja samalla erittäin elävästi. Lukija ei väsy tapahtumien yksityiskohtaiseenkaan esittelyyn, vaan mielenkiinto pysyy herpaantumatta kirjan alusta loppuun. Tuskin malttaa heittää hetkeksikään kirjaa kesken kädestään.

Tällaisia rehellisiä ja asian ytimeen iskeviä tilityksiä, joitten taustana ovat yhteiskunnalliset puutteet ja joissa sekä aihe että elävä voima kumpuavat kotoisesta kansallisesta maaperästä, kaivattaisiin paljon enemmän. *Y. V.*

Aseveljeyden historiaa 1914—1918.

K. A. WEGELIUS: Suomen leijona ja Saksan kotka. WSOY. Hinta 65:—, 80:— ja 100:—.

Aseveljien, Routaa ja rautaa ja Aselaivan kirjoittaja, ansioitunut aktivisti- ja jääkäriajan historian kirjoittaja on tämän teoksen kirjoittanut alunperin saksankielisenä julaistavaksi. Siitä on otettu suomalainen painos muutamin aikaisemmin julaistuin poistoin.

Rehtori Wegeliuksen teokset eivät kaipaa suositusta. Ne ovat niitä kirjoja, jotka jokaisen sivistyneen isänmaallisen suomalaisen ehdottomasti täytyy lukea. Niin tämäkin teos. Ymmärtää, miten meillä on vapaa isänmaa, miten suuressa mitassa se on nuorison lahja, miten suuri rikkaus kansalle on isänmaalle vihkiytyvä ja uhrautuva nuoriso, ymmärtää sen näitä teoksia lukiessaan vasta oikein läheisesti. Kuta etäämmä tapaukset jäävät, sitä arvokkaammaksi käy kaikki se, mikä valaisee tuota suurta aikaa. Wegeliuksen kirjat ovat Suomen kodeille vapautuksen ajan "maamme kirjoja". *H. R.*

Naisen vapaussotakuvaus.

OLGA HUITU: Aseettomien taistelu. — Otava. Hinta 24:—.

Vapaussodan 20-vuotismuistot ovat herättäneet uuden sadon sitä käsittelevää kirjallisuutta. Tämä esiteltävämme kirjanen on siitä erikoislaatuinen, että se on naisen kuvauksia punaisen Suomen kauhuista sodan aikana. Tekijä on läheltä Viipuria Johanneksen pitäjässä olevan Kaislahden kartanon emäntä ja karjakkokoulun johtajan vaimo, jonka mies vihattuna porvarina sai henkensä edestä piileskellä koko sodan ajan.

Kirja ei pyrikään olemaan kaunokirjallisuutta, vain koruttomia muistelmia ja tapahtumien yksinkertaista selostusta, mutta koska monilla naisilla on vastaavanlaisia kokemuksia takanaan ja myöskin koska nuorempien on syytä täten saada totuudenmukainen kuva siitä, millaista todella oli "aseettomien taistelu" vapaussotamme aikana, kannattaa heidän hankkia itselleen tämä pieni kirja.

Kuten sanottu, olisi monella Suomen naisella kerrottavanaan vastaavanlaisia vaikuttavia muistelmia, mutta hyvä on, että tämä kokoelma on kuin näytteenä niistä tullut julkisuuteen. *E. V.*

Menekkiromaani.

MARGARET MITCHELL: Tuulen viemää I—II. — Otava. — Hinta 75:—, sid. 90:—.

Margaret Mitchellin, Georgian Atlantessa Yhdysvalloissa elävän kirjailijattaren romaani on saavuttanut ainutlaatuisen levikin sekä alkuperäisenä että eri kielille käännettynä. Suomalaista käännöstäkin, I osaa, meni jo ensimmäisenä kuukautena 3 painosta.

Ei ihme. Margaret Mitchell, lehtireportteri, syrjässä, hiljaisuudessa elämää tutkiva nainen on loistava kertoja. Orjasotien ajat ovat suku-

kertomuksina eläytyneet kirjailijan mieleen ja on hän niistä luonut taideteoksen, joka epäilemättä nousee parhaitten rinnalle, mitä kuluva hetki tarjoaa. Rauhan ajan rehevä, rikas elämä suurtiloilla töineen, juhlineen, orjineen, sota-ajan moninaiset vaiheet kaikkine sodan kauhuineen ja jälkiseurauksineen, elämään kiipeävä sodan jälkiaika monenkirjavine yrityksineen avautuu valtavana, värikkäänä maalauksena lukijalle. Ja epälukuisat henkilöt, joitten elämänjuoksua taiteilija kehittelee niin elävästi, että lukija seuraa häntä miltei henkeään pidättäen. Toisen osan loppuessa jää kysymään kuitenkin: mitä sitten? Katkeaa kesken. Jää odottamaan jatkoa. — Vai onko kirjailija tahtonut luoda naispäähenkilössä olennoituman Amerikan kansan yritteliäisyydelle, jolle yksilö joutuu uhraamaan jopa persoonallisen onnensakin? Jos jatkoa tulee — saanee — niin voisi arvailla — Amerikkakin Kristiina Lauritsantyttärensä. Kuluvan hetken romaaneista varmaan kaikkein antoisimpia.

H. R.

Suositun kertojan uutuus.

PEARL S. BUCK: Herran soturi. — WSOY. — Hinta 38:—, sid. 50:—.

”Hyvän maan” ja sen jatko-osien tekijätär, Carien ja Andrewn tytär, Pearl S. Buck, on ”Herran soturissa” piirtänyt väkevän kuvan ihmeellisestä Herran miehestä, isästään, Amerikasta Kiinaan menneestä lähetyssaarnaajasta, joka kokonaisen ihmisiän vaikutti kiinalaisena kiinalaisten keskellä saarnaten Kristuksen uskoa. Tytär katselee isänsä hengen laatua ikään kuin kaukaa ja luo siksi suurta taidetta ensi sijassa tuon ihmeellisen miehen kohdalla, jonka Jumalan ”kunnia on niin sokaissut”, ettei hän näe enää valkoisen ihmisen sielua edes pelastamisen arvoisena, koska heillä on ollut aina tilaisuus kääntymiseen, ja joka lähimpiensäkin, Carien ja tämän lasten, keskellä liikkuu aina kuin poissaolevana, ”koska hän oli antanut kaiken Jumalalle.” Boksarikapinan, vallankumousten ja sotavuosien tähdet syttyivät ja sammuivat tuon Herran miehen yllä, mutta hänen kätensä ei uupunut, ennen kuin Herra kutsui hänet 80 vuoden ikäisenä pyhiensä luo. — Teoksen viehättävyyteen, sillä sitä Carien ja Andrewn perheen kuvaus on, tuo lisää eräänlainen katkeransuloinen huumori, jota kirjailijatar viljelee taidokkaasti.

Etevän tyttären, kenties toisin uskovan kuin isä, huumorin ja runon vaihtuvin sävyin luoma kuva isästä, ”taistelevasta enkelistä” ja leppymättömästä ristin soturista on katkelma nykypäivien maailmankirjallisuutta.

Suomennos on pätevää työtä.

A. I—i.

Äitien kirja.

MARGARETHA HAUSENBERG: Kehdosta kouluun. Suomen oloihin sovittaen suomentanut Toini Selinheimo, WSOY. Hinta sid. 60:—.

Tämä saksasta suomennettu kirja sanoo haluavansa ”tuoda terveyttä koteihin ja iloa lastenkamareihin”. Meillähän on joukoittain lastenhoitokirjoja, hyviäkin, niin että ensin tulee epäilleeksi tämän uutuuden tarpeellisuutta. Mutta siihen tutustuttuaan on valmis myöntämään, että sillä on oikeutettu paikkansa nuoren äidin kirjastossa. Ensinnäkin on kirja uudenaikaisen havainnollinen. Se puhuu miltei enemmän kuvin kuin sanoin — kuvista, joita kirjassa on monta sataa, helposti ja kuin huomaamatta oppii hyödyllisiä asioita. Toiseksi: kun hyvin suosittu ja paljon käytetty ”Nuoren äidin kirja” lapsen varttuessa ohi vauva-asteen joutaa tarpeettomana hyllylle, tämä kirja on käyttökelpoinen ”kehdosta kouluun” saakka. Se opastaa äitiä m.m. tuon pulmallisen ”Äiti, mitä minä tekisin?”-kauden yli.

Lisäksi on tässä kirjassa paljon erikoista, mitä muissa lastenhoitokirjoissa ei juuri tapaa, ja siksi mielenkiintoista. Eräät poiminnot otsikoista näytteeksi: Huomio! Lapsi on vaarassa! — Lastenkamarin voimisteluvälineet. — Yhteisvoimistelu: Äidit ja tyttäret. — Leikki aistien kehittäjänä. — Lasten velvollisuudet taloudessa. — Lapsi ja yhteisö. — Lasten hyvät tavat. — Kotona valmistettu lastenkalusto. — Juhlat lastenkamarissa.

Sairas lapsi on saanut oman osastonsa, jossa neuvotaan, mitä äidin tulee tällaisissa tapauksissa tehdä ja osata. Vieläpä n.s. surunlapsikin, siis hermostunut lapsi otetaan huomioon, ja myös esitetään syitä, mistä yleensä johtuu lasten huono syöminen.

Kirja on siis varsin monipuolinen oppikirja äideille ja tavallaan myöskin lapsille. Vähän vierasta leimaa etenkin kuvissa ei voi auttaa, onhan kirja alkuaan saksalaisia äitejä varten laadittu. (Oikea lapsi mallinuken sijasta olisi vain tehnyt kuvat paljon elävämmiksi.) Mutta miksipä emme ottaisi oppia muiltakin siinä, missä meillä todella opittavaa on. Ja samat keinot pystyvät kyllä tuomaan meilläkin ”terveyttä koteihin ja iloa lastenkamareihin” kuin muuallakin.

E. V.

Jännittäviä kokemuksia.

J. Chr. FABRITIUS: Miehiä, jotka eivät unohda. — Otava. Hinta 35:—.

Vapaussodan aikaisen suomalaisen Ahvenanmaan retkikunnan johtaja, J. Chr. Fabritius, on kirjoittanut mukaansatempaavan kirjan, jonka pohjana lienevät osittain hänen omat vaiherikkaat kokemuksensa maailmansodan aikana.

Viisi Venäjän armeijan kapteenia, suomalainen, englantilainen, saksalainen, ranskalainen ja venäläinen, suorittaa v. 1917 jännittävän ja hyvin selostetun matkan hajoamistilassa olevasta armeijasta Pietariin ja ulkomaille. Myös vapaussodan valmistelut ja itse vaiheet suomalaisen kapteenin osalta on kiintoisasti kerrottu, mutta kirjan loppu Espanjan sotanäyttämölle sijoitettuine jälleennäkemisineen on keinotekoinen — eikä sitä paranna fascistinen värityskään.

Kirjan elävöittää rehellinen isänmaallinen vapaussoturihenki ja kirjoitustapa on sujuva. Vapaussodan yhteiskunnallista puolta ei kirjoittaja ole kuitenkaan ymmärtänyt, vastustaja on hänelle vain roskajoukko.

Kun kirjoittaja ei ole — ainakaan suomeksi — vielä julkaissut Ahvenan-retken vaiheitten yhtenäistä kuvausta, on täysi syy toivoa, että hän siihen ryhtyisi. Hänellä olisi siihen sekä asiantuntemuksen että sujuvan tyylinsä puolesta mitä parhaat edellytykset.

Y. V.

KEVÄT tulee kellariinkin

Taivas on huikean korkealla ja loistavana auringossa, mutta maa on niin surkean lähellä ja ruma paljastaessaan portaitten pielissä, teillä ja kujilla armotta kaiken talvisen huolimattomuutemme.

Kevätär on ollut oikukas tällä kertaa, vuoroin se on ollut lämmin aurinkoineen ja sateineen, vuoroin tas purevan kylmä vihaisine viimoineen ja lumineen. Nyt kuitenkin tuntuu siltä kuin lähestyisi eloon herättävä kevätlämmin tosissaan meitä. Me rakastamme sitä ja iloitsemme vilpittömästi sen tulosta. Lämmin tuntuu jo huoneissa, lämmitämme enää silloin tällöin jotakin huonetta. Routa sulaa pihateillä. Koko luonto ravistelee talviuntaan.

Mutta sitten eräänä päivänä keksii joku perheen jäsenistä perunakulhosta ruttoisen perunan. Silloin herätään hätäilemään, että mitenkähän, tosiaan, siellä kellarissa? Ei ole tullut käydyksi vähiin aikoihin. Olipa tosiaan aika ruveta ottamaan selvää, sillä perunahinkalossa on arveluttavan paljon vetisiä ja aivan mäskisiä mukuloita. Porkkanalaarissa näyttää myös rumannäköiseltä, ja kun lanttuja vähän kääntelee, paljastavat nekin mätää. Ovet auki kiireesti ja joku valitsemaan laarit puhtaiksi! Mädänneet kasvit on välttämättä vietävä kompostille saakka, sillä jos ne jätetään kellariin taikkapa "halssiin", eteiseen, löytävät pikkuoliot kyllä piankin tiensä jälleen laareihin. Tästäkin varovaisuudesta huolimatta on kellaria nyt pidettävä tiukassa tahdissa silmällä, jotteivät pikkuoliot pääsisi siellä jatkamaan turmelemistaan kasviksissa. Ei auta lohduttaa vielä näin varhain sillä, että keväthän nyt tulee, saadan muka uutta. Kyllä vielä kestää, meneepä kuukausia, ennenkuin "uutisen" makuunkaan päästään. Etenkin on perunahinkaloa tarkattava, sillä peruna on kallista ostaa myöhemmällä ja kukapa olisi ilman sitä yhdelläkään aterialla.

Mutta osaa se kevät tulla säilytyskellariinkin. Purkit, purnukat, saavit ja pullot alkavat jo olla vajaita. Voi olla, ettei niitä ole joka käytön jälkeen oikein huolellisesti suljettu, ja niin leventelee niitten pinnalla nyt komea homekerros. Pian voi käydä niin, että joudumme uhraamaan likaämpärille neljännespurkin ihanaa mansikkahilloa tai pilalle hapantunutta mehua. Emäntien olisi syytä suorittaa 'inventtaus'säilykekellarissaan. Sieltä voisi pelastaa monen purkin- ja pullonpohjan makeaan käyttöön nyt juuri, mutta viikon perästä ne saattavat olla käyttökelvottomia.

Huononpuoleisessa kellarissa, joita kyllä on monin paikoin — koskahan rakentajat oppivat teettämään kunnollisia kellareita? — tahtoo ilma lämmitä näin keväällä liiaksi. Olisi kylminä öinä yritettävä tuulettaa kellareita joko ikkunan tai kerrassaan oven kautta. Ikkunaan voisi naulata rautalankaverkon suojaksi ja oven eteenkin valmistaa säleoven, jotteivät nakertajat, linnut j.n.e. tunkisi kellariin.

Huomio! Kevät o n kellareissa! *Eeva.*

Lukijakunnalta

Arvoisa toimittaja!

Suuri puute on poistettu. Uusi Huomen on alkanut ilmestyä. Tällaista vakavahenkistä, isänmaallista ja kansallismielistä, poliittisesti valistavaa naisten lehteä on jo kauan kaivattu.

Tarvitsevatko naiset *poliittista valistusta?* Kyllä tarvitsevat. Mehän tiedämme, että äänioikeutettuja naisia on enemmän kuin miehiä, ja tiedämme myöskin, että naiset äänestävät huonommin kuin miehet. Poliittista valistusta tarvitaan siis vielä paljon naisten keskuudessa, jotta he ymmärtäisivät äänioikeuden käyttämisen kansalaisvelvollisuudekseen.

Mutta valistusta tarvitsevat suuret joukot niitäkin naisia, jotka käyttävät äänioikeuttaan. Heidän piirissään kuulee usein sanottavan: en välitä politiikasta, sen hoitakoot miehet. Ja kuitenkin he joskus joutuvat tekemään oikein suurtekoja politiikassa. Otetaanpa esimerkki. Varsin laaja on se naisten piiri, jonka paljon huudettuna tunnustuksena ja iskusanana on *kotitalous.* Ovatko he todellisuudessa jättäneet polittiikan ja menneet "keittiöön"? Eivät suinkaan! Uudellamaalla esim. suuri joukko näitä naisia — viime vaaleissa antamillaan äänillä — kaatoi v. 1936 hallituksen! Ja kuitenkaan ei heidän keskuudessaan saa puhua politiikasta! Paljon tarvitaan siis valistusta, jotta naiset ymmärtäisivät, että äänestäminen on politiikkaan osallistumista, ja siksi on politiikkaan myöskin perehdyttävä.

On kysytty, aikooko uusi naistenlehti pohtia *naisasiaa.* Tasa-arvoisuushan on saavutettu ja olemme kaikki kansalaisia. Mutta viime aikoina on saatu nähdä, kuinka innokkaasti *miehet* ajavat naisasiaa. Eräässä päivälehdessä hyökättiin jokunen aika sitten ankarasti naisia vastaan ja heille väläytettiin kulunutta lauselmaa: "kirkko, lapset, keittiö". Eräässä toisessa päivälehdessä ehdotettiin, että arvosanat virkoja täytettäessä jätettäisiin huomioonottamatta, määrääväksi tulisi sukupuoli ja vain miehet kelpaisivat. Pakosta on siis tämänkin lehden lausuttava mielipiteitä näistä asioista.

Kosketeltakoon vielä erästä, joka tavallaan myöskin on naisten asia. Tämän hyvän Helsinkimme nopeasti kasvaessa ja suurkaupungiksi muuttuessa tulee tänne tietysti myöskin paljon uusia liikkeitä. Huomiotamme kiinnittävät useiden *uusien liikkeiden nimet.* Naisten vaatetusalalla on liikkeitä, joilla on nimenä: Nexa, Oy. Mayfair, Nikole, Hollyvood ja Sissy Oy., kaikenlaisin koukeroin kirjoitettuna. Tämänlaisia liikenimiä käyttävien liikkeiden omistajat eivät voi olla suomalaisia. Meillä isänmaallis-kansallisilla naisilla ei ole mitään tekemistä näissä liikkeissä. Me käytämme suomalaisia liikkeitä ja varsinkin niitä, jotka lehdessämme ilmoittavat.

Politiikkaa seuraava perheenemäntä.

Johtajan tytär

Kirj. Auni Nuolivaara

(Jatkoa)

Tällä välin Hilla miilusti tallin ja vajan vaiheilla haluttomana ja seuraa vailla. Sitä paitsi hän oli äkeissään. Ensin hän oli menestyksellä pelehtinyt tallikissan kanssa, vuoroin kiskonut sitä hännästä ja taas houkutellut luokseen lihapalasilla, joita oli keittiöstä siepannut taskuunsa. Mutta viimein Mirri oli kyllästynyt leikkiin ja raapaissut häntä pahasti käteen.

Tyttöä kyllästytti nyt koko talli, hevoset ja kaikki. Hän lähti kuljeksimaan keittiötä kohti. Pahaksi onneksi oli siellä nyt vanha Ulla yksinään, ei ollut Sirkkaa, tuota jokapäiväistä kiusankappaletta, jolle oli hauska tehdä kepposia. Ullalle ei viitsinyt. Se johtui siitä, ettei Ulla koskaan suuttunut eikä torunut, ei vaikka toiset kiroilivat kuinka, kun niiden silmille vaikka pöllytti jauhoja, tai jos tyhjensi suola-astian tuleen.

Ullalla oli omat konstinsa. Kun Hilla oli raivolla päällä, alkoi Ulla kertoa. Hilla unohtui silloin kesken kujeitaan silmät pyöreinä kuuntelemaan. Ja kun hän kerran kuunteli, silloin osasi vanha, viisas mummo aina kätkeä jonkun sopivan opetuksen tarinan verhoon. Näin talttui Hilla jonkin verran hiljaisemmaksi keittiössä vanhuksen läsnäollessa. Syvän vaikutuksen oli kerran, jo kauan sitten, tehnyt tyttöön Ullan satu raivosta prinsessasta, joka ei lopuksikaan saanut sulhasta, koska oli niin raivo.

”Niin käy kerran Hilla-neidillekin, jos ei herkeä raivoamasta, ei saa sulhasta”, oli Ullan opettavainen satu päättynyt.

”Saanpas, mutta Ulla itse ei saa!” oli Hilla siihen paukauttanut vastaan luonteenmukaisuudella, joka ei koskaan iskenyt harhaan. Kuitenkin hän oli tuona hetkenä vaistomaisesti tuntenut, että nyt oli julkilausuttu uhkaus, joka mahdollisesti tulisi hänen elämänsä kompastuskiveksi. Tuota Ullan voimaperäistä ajatelmaa ja ennustusta ei Hilla koskaan unohtanut, vaikka oli sen kuullessaan tuskin seitsemää vuotta vanhempi. Joka ikinen kerta astuessaan keittiöön ja nähdessään vanhan Ullan valkean pään nyökkivän, kun tämä hellan ääressä iso esiliina edessään hämmensi pataa tai istui ikkunan ääressä kahvia jauhamassa — joka kerta muistui Hillan mieleen raivon prinsessan varoittava esimerkki.

Niinpä nytkin. Hillaa suututti mummon rauhallisuus, ystävällinen hymy ja päännyökintä. Hän olisi halunnut kerrankin saada mummon niin kiukustumaan, että keittiö olisi helissyt. Silloin hän olisi saanut nauraa katketakseen.

Hilla heittäytyi toiselle tuolille mieliasentoonsa kolkuttamaan tuolinjalkaa. Hänen pyöreissä silmissään kimmelsi pahankurinen välke ja hänen kynsiään kihelmöi. Olisi kovin haluttanut tehdä jotain kiusaa, mutta mitä? Tuolle mummolle se sietäisi olla jotain oikein hienoa ja ovelaa, niin ettei hän arvaisikaan, miltä taholta se tulisi. Mutta kun ei pitänyt keksiä — se suututti!

Samassa moiset mietteet unohtuivat, kun äitirouva purjehti sisään keittiöön ja ilmaisi monilla hyväilyillä, kyyneleillä sekä sanarunsaudella kullanmurulleen sen suuren uutisen, että tämä saisi hienon helsinkiläisneidin seuranaisekseen ja — hm — kotiopettajakseen.

Hillan suu loksahti auki kummastuksesta.

*

Seuraavan viikon aikana tuli hakemuksia summittain tirehtöörinrouva Viivi Kuokkasen osoitteella. Asessorinrouva Bomelius kutsuttiin sitten lauantaina aamupäivällä papereita tarkastamaan yhdessä asianomaisen kanssa. Kahvia nautiskellen kävikin hakupapereitten tutkiskelu luontevasti ja hauskasti. Rouvat olivat mitä hilpeimmällä tuulella istuessaan tirehtöörin upeassa salissa ja selaillessaan kirjeitä. Valitseminen muodostuikin vallan helpoksi, kun valokuvatkin oli pyydetty ja saatu nähtäviksi. Tietysti kaikkein sievin tyttö valittiin, sellainen, jolla oli kihara tumma tukkakin sekä tyylikäs puku.

Ja niinpä sitten muutamana päivänä valittu neito saapuikin.

(Jatkuu.)

Lehtemme tilaushinta on 1/1 vuosikerta 30:—, 1/2 vuosikerta 18:—, ulkomaille 1 1/2 doll.

Lehtemme seuraava numero ilmestyy toukok. 16 p:ksi ja on omistettu valkoisen armeijan tulolle Helsinkiin 16. 5. 1918.

*

Pyydämme lehtemme asiamiehiä kiirehtimään tilausten lähettämisessä, jotta tämä erikoisnumero saapuisi ajoissa kaikilla tilaajille.

Kustannus-Oy. Rastin

osakkaille ilmoitetaan, että osakekirjat ovat perittävissä tämän lehden toimistossa os. Helsinki, Museokatu 42 A. klo 10—14. Leimavero Smk. 2:— kultakin osakkeelta on suoritettava samalla sekä lähetettäessä vielä lisäksi postikulut.

Mk 3:—

Helsinki 1938. Kirjapaino- ja Kustannus-Oy. Liike.